

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوبه‌ها شیخ خراسانی حفظه الله تعالی

موضوع:

احکام؛ اصول و قواعد فقه

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: امید ناصری

تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۸

منظور از عرف چیست؟ آیا قابلیت تغییر دارد؟ آیا هر کسی می‌تواند عرف را تشخیص دهد؟ محدوده و راه تشخیص آن را بیان کنید.
فرق ارتکاز با سیره در چیست؟

پاسخ

تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۱۳

لطفاً به نکات زیر توجه فرمایید:

۱. منظور از «عرف» چیزی است که در میان مردم متعارف است؛ به این معنا که رواج دارد و ناپسند محسوب نمی‌شود. بنابراین، چیزی که در میان مردم رواج ندارد، یا رواج دارد ولی ناپسند محسوب می‌شود، عرف نیست.
۲. بدون شک عرف قابلیت تغییر را دارد و چیزی که آن را تغییر می‌دهد، تغییر زمان یا مکان است و این چیزی است که می‌توان با چشم آن را دید.
۳. عرف هر زمان و مکان، برای اهل آن زمان و مکان معلوم است، هر چند برای کسانی که اهل آن زمان و مکان نیستند، معلوم نباشد. با این حال، ممکن است که کسی از اهل آن زمان و مکان نیز به سبب عدم ارتباط کافی با مردم، چیزهایی از عرف را نداند؛ زیرا چیزی که سبب آگاهی از عرف می‌شود، ارتباط کافی با مردم است که معمولاً برای کسی که در زمان و مکان آنان زندگی می‌کند، وجود دارد.
۴. «ارتکاز» به معنای ذهنیتی است که برای مردم وجود دارد و «سیره» به معنای عملی است که در میان آنان معمول است، خواه دلیل آن دو برایشان معلوم و مورد توجه باشد و خواه نباشد.

۵. عرف، ارتکاز و سیره، هرگاه بر خلاف احکام شرع نباشد، معتبر است؛ به این معنا که شایسته‌ی اعتنا و رعایت است، ولی هرگاه بر خلاف احکام شرع باشد، اعتباری ندارد. همچنین، عرف، ارتکاز و سیره‌ی مسلمانان، هرگاه قدیمی و متصل به عصر پیامبر یا امامان پاک از اهل بیت او باشد، حجت است؛ به این معنا که بر حکم شرع دلالت دارد؛ چراکه اگر بر خلاف حکم شرع بود، با نهی پیامبر یا امامان پاک از اهل بیت او مواجه می‌شد و نهی آنان، به اقتضای ارتباطی که با موضوعی شایع و مورد ابتلا داشت، شهرت و تواتر می‌یافت.

بایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی
بخش پاسخگویی به سؤالات

www.alkhorasani.com

بایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

صفحه توییتر بایگاه

صفحه اینستاگرام بایگاه

صفحه تلگرام بایگاه

صفحه فیس‌بوک بایگاه

لینک مطلب فوق

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.